

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Επενδύουμε στον άνθρωπο!

Π1.4.1: Προδιαγραφές εκπαιδευτικού υλικού (διά ζώσης)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
**Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση
και Δια Βίου Μάθηση**

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (Ι.Ε.Π.)

**Πράξη: “Επιμόρφωση εκπαιδευτικών/εκπαιδευτών
σε θέματα Μαθητείας” με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5008057**

**Υποέργο 1: “Υποστηρικτικές ενέργειες
για την υλοποίηση της Επιμόρφωσης”**

**Παραδοτέο Π1.4.1: Προδιαγραφές εκπαιδευτικού υλικού
(δια ζώσης)**

**Επιστημονική Ομάδα Έργου
Μαυρικάκης Ευάγγελος
Συρίγος Ευάγγελος
Φαράντου Ευμορφία - Δήμητρα**

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	2
2.	ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	2
3.	ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ /ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ	3
4.	ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΕΥ1, ΕΥ2, ΕΥ3	6
5.	ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΕΥ1	7
5.1.	Δομή ΕΥ1	7
5.2.	Ειδικές Προδιαγραφές ΕΥ1	8
6.	ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΕΥ2	12
7.	ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΕΥ3	13
8.	ΟΔΗΓΙΕΣ ΜΟΡΦΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΥ1 ΚΑΙ ΕΥ2	14
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	16

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι παρούσες προδιαγραφές του επιμορφωτικού/εκπαιδευτικού υλικού έχουν εκπονηθεί στο πλαίσιο της υλοποίησης του Υποέργου 1 «Υποστηρικτικές ενέργειες για την υλοποίηση της επιμόρφωσης», της Πράξης «Επιμόρφωση εκπαιδευτικών/εκπαιδευτών σε θέματα μαθητείας» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5008057, και πρόκειται να αξιοποιηθούν για τη δημιουργία νέου, πρωτότυπου υλικού που θα χρησιμοποιηθεί τόσο ως υλικό μελέτης όσο και για τις δια ζώσης δράσεις της επιμόρφωσης.

Το υλικό, το οποίο θα αναπτυχθεί με βάση τις παρούσες προδιαγραφές θα χρησιμοποιηθεί στην επιμόρφωση των επιμορφωτών των εκπαιδευτικών/εκπαιδευτών, και στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών/εκπαιδευτών και θα αφορά στις παρακάτω θεματικές ενότητες:

ΘΕ1: «Θεσμικό πλαίσιο - διαδικασίες υλοποίησης «Μεταλυκειακού έτους - Τάξη Μαθητείας»

ΘΕ2: «Προγράμματα Σπουδών Μαθητείας»

ΘΕ3: «Υγεία και Ασφάλεια εργασίας»

ΘΕ4: «Βασικές αρχές για την εκπαίδευση ενηλίκων - Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας στην Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση»

ΘΕ5: «Συμβουλευτική και Επαγγελματικός προσανατολισμός και πληροφόρηση»

ΘΕ6: «Επιχειρηματικότητα»

Η διάρκεια επιμόρφωσης για την κάθε μία από τις παραπάνω ενότητες ανέρχεται σε 6 διδακτικές ώρες (η διάρκεια κάθε διδακτικής ώρας ανέρχεται σε 45').

2. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

Βάσει του άρθρου 66 του Ν. 4386/2016, στο Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑ.Λ.) προσφέρονται δύο κύκλοι σπουδών ως εξής:

α) **Δευτεροβάθμιος κύκλος σπουδών**, που ανήκει στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 12 του Ν. 4283/2014, ο κύκλος αυτός οδηγεί στην απόκτηση Πτυχίου Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, **επιπέδου 4** (σύμφωνα με την κατάταξη των προσόντων στα 8 επίπεδα, όπως αυτή ορίζεται από το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων), το οποίο χορηγείται στους αποφοίτους της Γ' Τάξης των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) μετά από ενδοσχολικές εξετάσεις.

β) **Μεταλυκειακό έτος-τάξη μαθητείας**, που αποτελεί μεταδευτεροβάθμιο κύκλο σπουδών, και ανήκει στο μη τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 12 Ν. 4283/2014, ο κύκλος αυτός οδηγεί στην απόκτηση Πτυχίου Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, **επιπέδου 5** (σύμφωνα με την κατάταξη των προσόντων στα 8 επίπεδα όπως αυτή ορίζεται από το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων), μετά από πιστοποίηση.

Στο «Μεταλυκειακό έτος – τάξη μαθητείας» εγγράφονται κατά την ακόλουθη σειρά προτεραιότητας: α) οι κάτοχοι απολυτηρίου και πτυχίου του δευτεροβάθμιου κύκλου σπουδών του ΕΠΑ.Λ., καθώς και των παλαιότερων τύπων σχολείων Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης ισότιμων με το ΕΠΑ.Λ. και β) οι κάτοχοι απολυτηρίου ΓΕ.Λ. και πτυχίου του δευτεροβάθμιου κύκλου σπουδών του ΕΠΑ.Λ.».

Βάσει του άρθρου 66 του Ν. 4386/2016, το «Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας» εφαρμόζει το δυϊκό πρόγραμμα εκπαίδευσης (μαθητείας) και περιλαμβάνει: α) μαθητεία με εκπαίδευση στον χώρο εργασίας είκοσι οκτώ (28) ωρών εβδομαδιαίως, επιμερισμένων τουλάχιστον σε τέσσερις (4) ημέρες για ένα σχολικό έτος, και β) εργαστηριακά μαθήματα Ειδικότητας μία (1) ημέρα την εβδομάδα για επτά (7) διδακτικές ώρες τα οποία διδάσκονται στη σχολική μονάδα του ΕΠΑ.Λ. ή του Ε.Κ. από εκπαιδευτικό προσωπικό του ΕΠΑ.Λ. ή του Ε.Κ., καθώς και Προπαρασκευαστικά Μαθήματα Πιστοποίησης στη σχολική μονάδα. Η συνολική διάρκεια του προγράμματος μαθητείας είναι εννέα (9) μήνες και με την ολοκλήρωση του «χορηγείται στον απόφοιτο/στην απόφοιτη από τη σχολική μονάδα βεβαίωση παρακολούθησης, για τη συμμετοχή στις εξετάσεις πιστοποίησης.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 4473/2017, οι απόφοιτοι/-ες του «Μεταλυκειακού Έτους – Τάξης Μαθητείας» μπορούν να παρακολουθούν ετησίως Προπαρασκευαστικό Πρόγραμμα Πιστοποίησης, συνολικής διάρκειας τριάντα πέντε (35) ωρών, το οποίο οργανώνεται και πραγματοποιείται από τα ΕΠΑ.Λ. και τα Ε.Κ. με σκοπό την αρτιότερη προετοιμασία για τη συμμετοχή τους στις διαδικασίες πιστοποίησης προσόντων και απόκτησης Πτυχίου Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 5 που διεξάγονται ετησίως από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίηση Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.).

3. ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ /ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Για την εκπόνηση του επιμορφωτικού/εκπαιδευτικού υλικού στο πλαίσιο της Πράξης «Επιμόρφωση εκπαιδευτικών/εκπαιδευτών σε θέματα μαθητείας» είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη οι βασικές παράμετροι υλοποίησης της Πράξης, όπως:

- α) ο σκοπός και οι στόχοι του προγράμματος επιμόρφωσης
- β) η διάρκεια του προγράμματος επιμόρφωσης, όπως αυτή προσδιορίζεται για την κάθε θεματική ενότητα
- γ) τα χαρακτηριστικά της ομάδας-στόχου των επιμορφωμένων.

Σκοπός του προγράμματος επιμόρφωσης είναι η ενίσχυση και η υποστήριξη του ενεργού ρόλου των εκπαιδευτών/τριών (επιμορφωμένων) στο πλαίσιο υλοποίησης του θεσμού της μαθητείας, με την επικαιροποίηση – αναβάθμιση των γνώσεών τους σε θέματα σχετικά με τον θεσμό της μαθητείας.

Στόχοι του προγράμματος επιμόρφωσης είναι οι επιμορφωμένοι/ες να εμπλουτίσουν και να επικαιροποιήσουν τις γνώσεις τους πάνω σε θέματα που σχετίζονται με :

- το περιεχόμενο του θεσμικού πλαισίου και τις διαδικασίες υλοποίησης του μεταλυκειακού έτους – τάξης μαθητείας
- τα προγράμματα σπουδών του μεταλυκειακού έτους – τάξης μαθητείας
- τις βασικές αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων
- τις σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση

- τα θέματα ασφάλειας και υγείας της εργασίας, συμβουλευτικής, επαγγελματικού προσανατολισμού και επιχειρηματικότητας.

Διάρκεια προγράμματος επιμόρφωσης

- **ΘΕ1:** «Θεσμικό πλαίσιο - διαδικασίες υλοποίησης «Μεταλυκειακού έτους - Τάξη Μαθητείας», 6 ώρες (Δια ζώσης)
- **ΘΕ2:** «Προγράμματα Σπουδών Μαθητείας», 6 ώρες (Εξ αποστάσεως)
- **ΘΕ3:** «Υγεία και Ασφάλεια εργασίας», 6 ώρες (Εξ αποστάσεως)
- **ΘΕ4α:** «Βασικές αρχές για την εκπαίδευση ενηλίκων» 3 ώρες (Δια ζώσης)
- **ΘΕ4β:** Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση», 3 ώρες (Δια ζώσης)
- **ΘΕ5:** «Συμβουλευτική και Επαγγελματικός προσανατολισμός και πληροφόρηση», 6 ώρες (Δια ζώσης)
- **ΘΕ6:** «Επιχειρηματικότητα» 6 ώρες (Εξ αποστάσεως)

Χαρακτηριστικά ομάδας-στόχου επιμορφούμενων: Οι επιμορφωθείναι είναι εκπαιδευτικοί τεχνικών ειδικοτήτων Δευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, μόνιμοι/ες και αναπληρωτές/τριες, καθώς και ωρομίσθιοι εκπαιδευτές των ΙΕΚ, οι οποίοι στην πλειονότητά τους διαθέτουν σημαντική εκπαιδευτική-διδακτική εμπειρία στα ΕΠΑ.Λ./Ι.Ε.Κ. Ωστόσο σημειώνεται ότι έχει διαπιστωθεί η ανάγκη επικαιροποίησης των γνώσεών τους σε σχέση με επαγγελματικά θέματα του κλάδου τους, με θέματα του θεσμού της μαθητείας καθώς και με τις εν γένει εξελίξεις στην αγορά εργασίας.

Στο πλαίσιο των Ατομικών Παραδοτέων με τίτλο «Α. Επιμορφωτικό υλικό» για τους κωδικούς Θέσης (ΚΘ) 2α, 2β, 3 όπως ορίζονται στην με αριθμ. Πρωτ. 602/29-01-2018 πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος (ΑΔΑ: ΨΛΙΓΟΞΛΔ-ΘΨΕ) καθώς και του παραδοτέου της Επιστημονικής Ομάδας Έργου όπως ορίζεται στην Απόφαση υλοποίησης με ίδια μέσα, στο παραδοτέο υλικό περιλαμβάνονται τα παρακάτω τα οποία εφεξής θα αποκαλούνται με τις συντομογραφίες τους:

1. Εκπαιδευτικό υλικό μορφής κειμένου (ΕΥ1): Το εκπαιδευτικό υλικό μορφής κειμένου παραδίδεται σε μορφή αρχείου κειμένου. Το εκπαιδευτικό υλικό θα πρέπει να είναι τέτοιας έκτασης ώστε να καλύπτει επαρκώς τον σκοπό και τους στόχους του προγράμματος της επιμόρφωσης και να έχει ελάχιστη έκταση εξήντα (60) σελίδων για τις ενότητες ΘΕ1, ΘΕ2, ΘΕ3, ΘΕ5 και ΘΕ6, και τριάντα (30) σελίδες για την κάθε μία από τις ενότητες ΘΕ4α και ΘΕ4β.

2. Επιμορφωτικό υλικό μορφής παρουσιάσεων διαφανειών (ΕΥ2) : Το επιμορφωτικό υλικό μορφής παρουσιάσεων διαφανειών παραδίδεται σε μορφή αρχείου παρουσίασης διαφανειών. Η έκταση του ΕΥ2 θα βρίσκεται σε αντιστοιχία με το εκπαιδευτικό υλικό συνοψίζοντας ή αναλύοντας όπου απαιτείται, τα σημαντικότερα σημεία του.

Πέραν του ΕΥ1 και ΕΥ2, σε προαιρετική βάση δύναται να αναπτυχθεί και **επιμορφωτικό υλικό** άλλων **ψηφιακών μορφών (ΕΥ3)**. Το επιμορφωτικό υλικό άλλων ψηφιακών μορφών αφορά σε μία ποικιλία αρχείων σε ηλεκτρονική μορφή. Τα αρχεία αυτά δύναται να αξιοποιηθούν κατά τη διάρκεια των συνεδριών της επιμόρφωσης που θα πραγματοποιηθούν δια ζώσης, όσο και μετά το πέρας τους για περαιτέρω εμβάθυνση στο γνωστικό αντικείμενο.

Το **EY1** το οποίο αποτελεί και οδηγό μελέτης, θα αναρτηθεί στην πλατφόρμα Moodle και θα είναι διαθέσιμο στους/στις επιμορφούμενους/ες καθ' όλη τη διάρκεια της επιμόρφωσης. Μέρος του **EY1** μπορεί να χρησιμοποιηθεί και κατά τη διάρκεια των συνεδριών της επιμόρφωσης που θα πραγματοποιηθούν δια ζώσης, κατά την κρίση των επιμορφωτών/τριών.

Το **EY2** θα χρησιμοποιηθεί κατά τη διεξαγωγή της επιμόρφωσης, για τις δια ζώσης συνεδρίες/συναντήσεις και θα είναι διαθέσιμο στους/στις επιμορφούμενους/ες καθ' όλη τη διάρκεια της επιμόρφωσης μέσω της πλατφόρμας Moodle.

Το **EY3**, μπορεί να παραχθεί από τους ίδιους τους εμπειρογνώμονες είτε από τρίτους και θα περιλαμβάνει υλικό για δραστηριότητες οι οποίες θα πραγματοποιηθούν τη διάρκεια της δια ζώσης επιμορφωτικής συνεδρίας όπως π.χ. αρχεία που έχουν δημιουργηθεί με Web2.0 εφαρμογές, μαθησιακά αντικείμενα κ.τ.λ. Επιπρόσθετα, το EY3 δύναται να αναρτηθεί στην πλατφόρμα Moodle μαζί με κάθε πρόσθετο ψηφιακό υλικό που κρίνεται σκόπιμο, όπου θα είναι διαθέσιμο στους/στις επιμορφούμενους/ες καθ' όλη τη διάρκεια της επιμόρφωσης.

Επισημαίνεται ότι τα αρχεία του EY1, EY2, EY3 θα πρέπει ως προς τον τύπο τους να ακολουθούν τα διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα για κάθε κατηγορία αρχείου (π.χ. για κείμενα, λογιστικά φύλλα, παρουσιάσεις, βάσεις δεδομένων κ.α.). Κατά την ανάρτηση του υλικού για παρουσίαση συνίσταται αυτό να «ανεβαίνει» σε μορφή pdf.

Σημειώνεται ότι η ανάπτυξη των EY1, EY2, EY3, είναι απαραίτητο να δίνει την δυνατότητα αξιοποίησης ποικίλων διδακτικών μεθόδων, η επιλογή των οποίων εναπόκειται αποκλειστικά στους/στις επιμορφωτές/τριες του προγράμματος.

Οι εφαρμογές/υλικό που θα αξιοποιηθούν για την επιμόρφωση θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις παρακάτω βασικές προδιαγραφές:

- Άδεια χρήσης:** Για να υπάρχει συνέχεια στην ανάπτυξη και επέκταση μιας εφαρμογής/υλικού, θα πρέπει αυτή να υπόκειται στους όρους άδειας που την εξασφαλίζει.
- Διαλειτουργικότητα:** Οι εφαρμογές χρειάζεται να διαθέτουν εκδόσεις για (όσο το δυνατόν περισσότερα) διαφορετικά λειτουργικά συστήματα που χρησιμοποιούνται ευρέως (Windows, Linux, MacOS X).
- Συμβατότητα:** Οι εφαρμογές χρειάζεται να εκτελούνται και σε επόμενες εκδόσεις των λειτουργικών συστημάτων.
- Προσβασιμότητα:** Οι εφαρμογές που επιλέγονται είναι απαραίτητο να ενσωματώνουν δυνατότητες πρόσβασης για άτομα με ειδικές ανάγκες.
- Πόροι:** Η διαδικασία επιλογής χρειάζεται να λαμβάνει υπόψη τις απαιτήσεις των εφαρμογών σε hardware και εξαρτήσεις λογισμικού, προκειμένου να διασφαλίζεται η εξοικονόμηση πόρων.

Το εκπαιδευτικό/επιμορφωτικό υλικό είναι απαραίτητο να έχει τα παρακάτω γενικά χαρακτηριστικά:

- Σαφή δομή και οργάνωση καθώς και πρόβλεψη κατανομής του χρόνου στις διάφορες δραστηριότητες, ώστε να μπορεί να αξιοποιηθεί στον σχεδιασμό της δια ζώσης επιμορφωτικής συνεδρίας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.
- Οι δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στο υλικό είναι απαραίτητο να:
- παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τους τους/τις εκπαιδευόμενους/ες και να τους/τις εμπλέκουν ενεργά όπως π.χ. αποδίδοντας τους ρόλους όπως του/της βοηθού, του/της συντονιστή/τριας, ώστε οι τελευταίοι/ες να συμμετέχουν ενεργά παρέχοντας ανατροφοδότηση.
- έχουν συνεργατικά χαρακτηριστικά, δηλαδή όπου αυτό είναι εφικτό οι εκπαιδευόμενοι/-ες είναι απαραίτητο να εργάζονται σε δραστηριότητες μικρών ομάδων.
- λαμβάνουν υπόψη, τους διαφορετικούς τρόπους και τύπους μάθησης, να διακρίνονται από διαδραστικότητα.
- παρέχουν ευκαιρίες εφευρετικότητας, δημιουργικότητας και ενίσχυσης της κριτικής σκέψης πιθανώς μέσω της επίλυσης «προβληματικών» καταστάσεων.

4. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΕΥ1, ΕΥ2, ΕΥ3

Το ΕΥ1, ΕΥ2, ΕΥ3 θα χαρακτηρίζεται από:

Επιστημονική σγκυρότητα

Η γνώση που παρουσιάζεται είναι απαραίτητο να διακρίνεται από ακρίβεια, επιστημονική τεκμηρίωση και αντικειμενικότητα. Επιπρόσθετα χρειάζεται να περιέχει ουσιαστικό και επικαιροποιημένο περιεχόμενο με βάση την σύγχρονη βιβλιογραφία και τα πρόσφατα επιστημονικά δεδομένα.

Πληρότητα- Συνοχή- Σαφήνεια

Το περιεχόμενο του υλικού χρειάζεται να είναι ορθολογικά οργανωμένο και πλήρες, χωρίς ελλείψεις και αλληλεπικαλύψεις ως προς τα θεμελιώδη γνωστικά πεδία των θεματικών ενοτήτων που καλείται να καλύψει. Επιπλέον, είναι απαραίτητο να διακρίνεται από λογική αλληλουχία, γλωσσική και νοηματική συνοχή, σαφήνεια και κατανοησιμότητα.

Διδακτική Καταλληλότητα

Η επιλογή του θεματικού περιεχομένου του υλικού χρειάζεται να λαμβάνει υπόψη τις παρακάτω παραμέτρους, όπως αναλύονται και οι οποίες παρουσιάστηκαν και στην εισαγωγή του παρόντος. Πιο συγκεκριμένα:

- α) Τον σκοπό και στόχους του προγράμματος επιμόρφωσης
- β) Τη διάρκεια των ωρών επιμόρφωσης όπως αυτή προβλέπεται για την κάθε θεματική ενότητα

γ)Τα χαρακτηριστικά της ομάδας-στόχου.

δ) Το πλαίσιο, την δομή, το περιεχόμενο και εν γένει την φιλοσοφία που διέπει τα Προγράμματα Σπουδών του Μεταλυκειακού έτους-Τάξης μαθητείας.

Επιπρόσθετα κρίνεται σκόπιμο το υλικό να αξιοποιεί την προϋπάρχουσα εμπειρία των επιμορφωμένων, να εστιάζει σε αυθεντικά επαγγελματικά περιβάλλοντα και έργα και να έχει αναφορές στις πραγματικές συνθήκες της αγοράς εργασίας.

Ευελιξία

Το υλικό κρίνεται απαραίτητο να παρέχει την ευελιξία προσαρμογής στα κοινωνικά, πολιτισμικά και εκπαιδευτικά χαρακτηριστικά αλλά και τις ιδιαίτερες ανάγκες των επιμορφωμένων για τους/τις οποίους/ες προορίζεται.

Ο συνολικός σχεδιασμός του υλικού –όσον αφορά παραμέτρους όπως η επιλογή του θεματικού περιεχομένου, η δομή και η μορφή- είναι απαραίτητο να εναρμονίζεται με τις αρχές εκπαίδευσης ενηλίκων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι χρειάζεται να ληφθούν υπόψη παράμετροι όπως τα χαρακτηριστικά των ενηλίκων εκπαιδευομένων καθώς και οι εκπαιδευτικές τεχνικές που χρησιμοποιούνται για την διδασκαλία ενηλίκων.

Απλή και κατανοητή γλώσσα

Κρίνεται απαραίτητο το υλικό να είναι γραμμένο σε απλή και κατανοητή γλώσσα, διατηρώντας ταυτόχρονα την επιστημονική του εγκυρότητα. Επίσης είναι σημαντική η αποφυγή μακροσκελών περιγραφών.

Σεβασμός στις δημοκρατικές αξίες

Το υλικό πρέπει να είναι απαλλαγμένο από κάθε είδους στερεότυπα, και προκαταλήψεις (π.χ. ρατσιστικές, ξενοφοβικές ή σεξιστικές) απέναντι σε κοινωνικές ή πολιτισμικές ομάδες ή συμπεριφορές. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να είναι απαλλαγμένο από προσβλητικούς χαρακτηρισμούς που παροτρύνουν/νομιμοποιούν -έστω και έμμεσα- την υιοθέτηση αντικοινωνικών συμπεριφορών.

5. ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΕΥ1

5.1. Δομή ΕΥ1

Το ΕΥ1 που θα αναπτυχθεί κρίνεται σκόπιμο, πέραν του κειμένου, να περιλαμβάνει και οπτικό υλικό (όπως εικόνες, φωτογραφίες, σχήματα, πίνακες και γραφικές παραστάσεις) διαδικτυακούς συνδέσμους καθώς και παραδείγματα/μελέτες περίπτωσης.

Πιο αναλυτικά, το ΕΥ1 θα ακολουθεί την παρακάτω δομή:

- **Εξώφυλλο**
- **Σελίδα στοιχείων ταυτότητας έργου**
- **Εισαγωγή (το μέγιστο μία σελίδα)**
- **Πίνακας περιεχομένων**

- **Κεφάλαια:** Το κάθε κεφάλαιο θα περιλαμβάνει:

➢ *Τίτλους κεφαλαίων, ενοτήτων και υποενοτήτων(εφ' όσον απαιτούνται)*

➢ *Εισαγωγή*

➢ *Λέξεις κλειδιά*

➢ *Κυρίως κείμενο το οποίο θα συνοδεύεται από :*

Παραδείγματα/υποστηρικτικά κείμενα

Οπτικό υλικό: Σχήματα, πίνακες, φωτογραφίες, γραφικές παραστάσεις (εφ' όσον απαιτούνται)

Οπτικοακουστικό υλικό (Βίντεο ή ηχητικό απόσπασμα) (εφ' όσον απαιτείται)

Μελέτες περίπτωσης (εφόσον απαιτούνται)

➢ *Ανακεφαλαίωση*

➢ *Ερωτήσεις ανατροφοδότησης/ασκήσεις αυτοαξιολόγησης- Δραστηριότητες*

➢ *Πηγές (βιβλιογραφία, ιστοσελίδες, περιοδικά κ.τ.λ.)*

➢ *Οδηγός για περαιτέρω μελέτη*

• **Παράρτημα**

➢ *Προτεινόμενες απαντήσεις στις ερωτήσεις ανατροφοδότησης/ασκήσεις αυτοαξιολόγησης - Δραστηριότητες*

➢ *Κατάλογοι με γραφήματα και σχήματα, πίνακες, διαδικτυακούς συνδέσμους, εικόνες/φωτογραφίες, συντομογραφίες*

5.2. Ειδικές Προδιαγραφές ΕΥ1

Εξώφυλλο

Το περιεχόμενο Εξωφύλλου θα διαμορφωθεί σύμφωνα με το πρότυπο που παρατίθεται στο παράρτημα του παρόντος.

Σελίδα Στοιχείων Ταυτότητας Έργου

Το περιεχόμενο της Σελίδας Στοιχείων Ταυτότητας Έργου θα διαμορφωθεί σύμφωνα με το πρότυπο που παρατίθεται στο παράρτημα του παρόντος.

Εισαγωγή

Θα περιλαμβάνει ένα σύντομο εισαγωγικό σημείωμα του/της συγγραφέα το οποίο θα αναφέρεται στο σκοπό για τον οποίο συντάχθηκε το ΕΥ1.

Πίνακας περιεχομένων

Θα παρατίθενται όλες οι ενότητες και υποενότητες του ΕΥ1 με την κατάλληλη αρίθμηση και αναφορά στον αριθμό σελίδας.

Κεφάλαια ΕΥ1

Τα κεφάλαια του ΕΥ1 μπορεί να διακρίνονται σε ενότητες οι οποίες μπορεί να αποτελούνται από υποενότητες. Η έκταση των ενοτήτων, πρέπει να είναι ορθολογική και να εναρμονίζεται με τους περιορισμούς που τίθενται από την συνολική έκταση του υλικού. Τα κεφάλαια θα ακολουθούν την εξής δομή:

Τίτλοι

Οι τίτλοι των κεφαλαίων, αλλά και των ενοτήτων και υποενοτήτων του εκπαιδευτικού υλικού, πρέπει να είναι σαφείς, συνοπτικοί, περιεκτικοί, διακριτοί από το υπόλοιπο κείμενο, να μην περιέχουν συντομογραφίες και να εναρμονίζονται με το περιεχόμενο του κειμένου. Ο τίτλος του έργου και ο τίτλος του κεφαλαίου θα επαναλαμβάνεται στην κεφαλίδα κάθε σελίδας του κεφαλαίου.

Εισαγωγή

Κάθε κεφάλαιο θα περιλαμβάνει μια παράγραφο η οποία θα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στο υπό μελέτη θέμα και θα τους παρακινεί να εμπλακούν με το υλικό. Στην εισαγωγή θα περιλαμβάνεται, ο σκοπός, η συνοπτική παρουσίαση του περιεχομένου του κεφαλαίου καθώς και τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα θα προσδιορίζονται με κατάλληλα ρήματα και σε μορφή διακριτών προτάσεων. Στην εισαγωγή θα πρέπει να αποφεύγονται πλατειασμοί, επαναλήψεις και επικαλύψεις με το κυρίως κείμενο.

Λέξεις κλειδιά

Οι λέξεις κλειδιά της κάθε ενότητας, είναι χρήσιμο να τοποθετούνται σε ένα πλαίσιο προκειμένου να τονιστούν και οπτικά οι πιο σημαντικές έννοιες, όροι και στοιχεία της ενότητας. Τα πλαίσια αυτά θα έπονται της εισαγωγής και θα διαθέτουν μορφοποίηση η οποία θα τα διαφοροποιεί ευκρινώς από το λοιπό κείμενο. Προτείνεται η χρήση 5-6 λέξεων κλειδιά ανά ενότητα.

Κυρίως κείμενο

Το κυρίως κείμενο αποτελείται από ενότητες και συνιστά τον κύριο κορμό του ΕΥ1. Στο κυρίως κείμενο μεταξύ άλλων παρουσιάζονται επικαιροποιημένα επιστημονικά δεδομένα, γίνεται αναφορά στο νομικό πλαίσιο και τις καλές πρακτικές όπως και σε κάθε άλλο στοιχείο το οποίο θα συμβάλει στην πλήρη πληροφόρηση και κατανόηση του υπό μελέτη θέματος μέσα από παραπομπές σε κατάλληλες και έγκυρες πηγές. Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητο να αποφεύγονται οι πολύπλοκες ή μεγάλης έκτασης προτάσεις καθώς και η χρήση υποσημειώσεων, ενώ ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στη γραμματική και συντακτική ορθότητα, στη συνοχή του κειμένου, στη σαφή διάταξη της ύλης και στη μορφή του κειμένου όπως αυτή προσδιορίζεται στις «Οδηγίες Μορφοποίησης ΕΥ1» του παρόντος).

Τμήματα του κειμένου στα οποία χρειάζεται να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση, τίθενται εντός πλαισίων (π.χ. ορισμοί, σημεία προσοχής, παραδείγματα, κ.λπ.) για την προσέλκυση του ενδιαφέροντος των επιμορφούμενων ή διαχωρίζονται οπτικά από το υπόλοιπο κείμενο με κενό ανάμεσα στις παραγράφους.

Όπου εντός του κειμένου αναφέρεται ειδική ορολογία επιστημονικών και τεχνικών όρων κρίνεται σκόπιμο να παρατίθεται η αντίστοιχη αγγλική ορολογία –όταν υπάρχει- εντός παρενθέσεως.

Όπου κρίνεται απαραίτητο δύναται εντός του κειμένου να περιλαμβάνονται παραπομπές σε υποσημειώσεις που τοποθετούνται στο τέλος της σελίδας (footnotes).

Στο κείμενο μπορούν να παρατίθενται και υπερσύνδεσμοι (links) οι οποίοι παραπέμπουν σε αρχεία του ΕΥ3.

Η τελική τυπογραφική εμφάνιση του εκπαιδευτικού υλικού, πρέπει να είναι απλή και ελκυστική ώστε να επιτρέπει στον αναγνώστη και την αναγνώστρια να εντοπίζει τα κύρια και δευτερεύοντα σημεία του κειμένου με ευκολία.

Παραδείγματα/υποστηρικτικά κείμενα

Τα παραδείγματα/υποστηρικτικά κείμενα έχουν άμεση σχέση με το ΕΥ1 και χρησιμοποιούνται για τον εμπλούτισμό και την πληρέστερη κατανόηση του. Θα πρέπει να είναι απλά και κατανοητά από τους/τις επιμορφωμένους/ες και κρίνεται σκόπιμο να σχετίζονται, κατά το δυνατόν, με τις γνώσεις και τις προϋπάρχουσες εμπειρίες τους.

Οπτικό υλικό: Σχήματα, πίνακες, φωτογραφίες, εικόνες, γραφικές παραστάσεις (εφ' όσον απαιτούνται)

Το οπτικό υλικό συνήθως λειτουργεί συμπληρωματικά και σε συνδυασμό με την γλωσσική επικοινωνία, αποτελεί επεξηγηματικό στοιχείο του κειμένου και βοηθά στην αφομοίωση (κατανόηση) του υλικού.

Τα οπτικά στοιχεία (σχήματα, πίνακες κ.ο.κ.) θα συνοδεύονται απαραίτητως από περιληπτικό τίτλο, από αρίθμηση και λεζάντα (η οποία θα βρίσκεται πριν τον πίνακα ή το σχήμα), ενώ όπου κρίνεται απαραίτητο θα επεξηγούνται περαιτέρω.

Μέσα στο κείμενο η παραπομπή πρέπει να γίνεται στον αριθμό του σχήματος/ή του πίνακα κ.ο.κ. (π.χ. στον Πίνακα 1) και όχι στη σχετική τους θέση (π.χ. αναφορά «στον Πίνακα που ακολουθεί»), επειδή η θέση μπορεί να μεταβληθεί κατά τη σελιδοποίηση του κειμένου. Τα οπτικά στοιχεία πρέπει να είναι ευδιάκριτα και να επεξηγούνται με κείμενο, πέραν της λεζάντας. Το κείμενο πρέπει να τοποθετείται πλησίον του στοιχείου.

Στις περιπτώσεις άντλησης πινάκων, γραφημάτων, σχημάτων από πηγές θα πρέπει να γίνεται στο τέλος του κάθε στοιχείου σχετική αναφορά.

Οπτικοακουστικό υλικό (Βίντεο ή ηχητικό απόσπασμα) (εφ' όσον απαιτείται)

Το εκπαιδευτικό βίντεο ή το ηχητικό απόσπασμα, θα παρατίθεται στο κείμενο μέσω υπερσυνδέσμου. Δύναται προαιρετικά να χρησιμοποιείται και κώδικας QR, ώστε οι επιμορφωμένοι, να μπορούν να δουν το βίντεο ή να ακούσουν το ηχητικό άμεσα είτε με κλικ στον υπερσύνδεσμο είτε με QR reader στο κινητό ή το tablet, αν έχουν το υλικό εκτυπωμένο. Οι παραπομές θα βρίσκονται εντός του κειμένου και στόχος είναι το οπτικοακουστικό υλικό να συνεισφέρει στην καλύτερη προσέγγιση του γνωστικού αντικειμένου και τους στόχους της μαθησιακής ενότητας. Προτείνεται η διάρκεια του οπτικοακουστικού υλικού να μην ξεπερνά τα 3'. Στην περίπτωση που το οπτικοακουστικό υλικό δεν αποτελεί δημιούργημα του/της επιμορφωτή/ριας θα πρέπει να υπάρχει διακριτή αναφορά στην πηγή και στους συντελεστές του βίντεο (εφόσον διατίθεται η πληροφορία. Όσον αφορά στην ποιότητά των οπτικοακουστικών και ακουστικών αρχείων, είναι απαραίτητο αυτά να χαρακτηρίζονται από:

Εικόνα υψηλής ποιότητας και ανάλυση υψηλής ευκρίνειας.

Ήχο υψηλής ποιότητας, ομοιογένειας και ευκρίνειας (να μην υπάρχουν διακεκομμένες φράσεις, αυξομειώσεις ήχου ή θορύβου κ.λπ.).

Μελέτες περίπτωσης (εφ' όσον απαιτούνται)

Κρίνεται σκόπιμο να παρατίθενται για την περαιτέρω κατανόηση και αφομοίωση μελέτες περίπτωσης που σχετίζονται με πραγματικές καταστάσεις, προκειμένου οι επιμορφωμένοι/ες να προσεγγίσουν πρακτικά τις θεωρητικές έννοιες και τους όρους που πραγματεύονται τα επιμέρους κεφάλαια/ενότητες.

Ανακεφαλαίωση

Η σύνοψη-ανακεφαλαίωση τοποθετείται στο τέλος κάθε κεφαλαίου, χρειάζεται να είναι σύντομη και να συνοψίζει τα κύρια σημεία του κεφαλαίου.

Ερωτήσεις ανατροφοδότησης/Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης- Δραστηριότητες

Το ΕΥ1 είναι σημαντικό να περιλαμβάνει ερωτήσεις ανατροφοδότησης, ασκήσεις αυτοαξιολόγησης και δραστηριότητες.

Οι ερωτήσεις ανατροφοδότησης μπορεί να είναι κλειστού τύπου (π.χ. «σωστό - λάθος», «αντίστοιχισης», «συμπλήρωσης κενών», «πολλαπλής επιλογής με μία ή περισσότερες σωστές απαντήσεις» κ.ο.κ.) ή ανοικτού τύπου (π.χ. σύγκρισης δεδομένων, ή επίλυσης σύντομου προβλήματος κ.ο.κ.). Οι προτεινόμενες σωστές απαντήσεις θα συμπεριλαμβάνονται στο Παράρτημα.

Πηγές (βιβλιογραφία, ιστοσελίδες, περιοδικά κ.τ.λ.)

Οι πηγές (βιβλιογραφία, ιστοσελίδες, περιοδικά κ.τ.λ.) τοποθετούνται στο τέλος του κάθε κεφαλαίου και απαιτείται να είναι σύγχρονες, έγκυρες και πλήρεις. Εντός του κειμένου χρειάζεται να υπάρχουν οι αντίστοιχες αναφορές οι οποίες παραπέμπουν στις πηγές. Η βιβλιογραφία θα ακολουθεί το τρέχον πρότυπο APA (American Psychological Association). Όλες οι αναφορές παρατίθενται σε αλφαριθμητική σειρά χωρίς αρίθμηση, με αριστερή στοίχιση. Δεν γίνεται διαχωρισμός, βιβλίων, περιοδικών κ.λπ. Η ελληνική και η ξενόγλωσση βιβλιογραφία απαιτείται να διαχωρίζεται.

Οι αναφορές στις ιστοσελίδες απαιτείται να ανακατευθύνουν σε ένα συγκεκριμένο τμήμα της σελίδας στόχου και όχι στην αρχική σελίδα.

Οδηγός για περαιτέρω μελέτη

Ο οδηγός για περαιτέρω μελέτη τοποθετείται στο τέλος του κάθε κεφαλαίου και καθοδηγεί τον/την εκπαιδευόμενο/η στην περαιτέρω διερεύνηση των ίδιων ή συναφών γνωστικών πεδίων, προκειμένου να εμβαθύνει στα σημεία που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για εκείνον/η. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω παραπομπών σε άλλες έγκυρες πηγές μάθησης, όπως περαιτέρω βιβλιογραφία, ιστοσελίδες, οπτικοακουστικό υλικό, σχετική νομοθεσία κ.ο.κ.

Παράρτημα

Παρατίθεται στο τέλος του ΕΥ1 και περιλαμβάνει:

α) τις απαντήσεις στις ερωτήσεις ανατροφοδότησης, τις ασκήσεις αυτοαξιολόγησης και τις δραστηριότητες. Οι απαντήσεις χρειάζεται να είναι σαφείς και πλήρεις και να περιλαμβάνουν αιτιολόγηση όπου αυτό απαιτείται.

β) καταλόγους (γραφημάτων/σχημάτων, πινάκων, ιστοσελίδων, εικόνων/φωτογραφιών, συντομογραφιών/ορολογίας). Στους καταλόγους θα αναφέρονται οι τίτλοι των

γραφημάτων/σχημάτων, πινάκων, εικόνων κ.ο.κ. όπως παρατίθενται στο κείμενο, με την κατάληξη αρίθμηση και αναφορά στον αριθμό σελίδας. Ειδικότερα, στον κατάλογο ιστοσελίδων παρατίθενται συγκεντρωτικά οι υπερσύνδεσμοι οι οποίοι σχετίζονται με υλικό στο οποίο γίνεται αναφορά εντός του κειμένου. Οι αναφορές στους υπερσυνδέσμους πρέπει απαραίτητως να παραπέμπουν σε αξιόπιστους συνδέσμους θεσμικών οργάνων οι οποίοι δεν περιλαμβάνουν διαφημιστικό υλικό ή προσβλητικό περιεχόμενο. Ενδεικτικές κατηγορίες έγκυρων πηγών προς αναζήτηση υλικού αποτελούν οι παρακάτω: κρατικοί φορείς, δημόσιοι οργανισμοί, νομοθεσία (εθνική-ευρωπαϊκή), επαγγελματικοί φορείς, ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, πρακτικά και ανακοινώσεις ελληνικών και διεθνών συνεδρίων (με ελεύθερη πρόσβαση), ψηφιακά ακαδημαϊκά αποθετήρια και υπηρεσίες ολοκληρωμένης διαχείρισης συγγραμμάτων, Επιστημονικές ενώσεις κ.ο.κ.

Συνίσταται στις διαφάνειες να αναγράφονται οι προς πραγματοποίηση επιμορφωτικές δραστηριότητες. Για τα χαρακτηριστικά των δραστηριοτήτων βλ. την ενότητα «5.2. Ειδικές Προδιαγραφές ΕΥ1» του Παρόντος.

6. ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΕΥ2

Το ΕΥ2, θα συνοδεύει το ΕΥ1, συνοψίζοντας τα κυριότερα ή αναλύοντας συγκεκριμένα σημεία του, και θα χρησιμοποιηθεί κατά την διάρκεια της επιμόρφωσης από τον επιμορφωτή, ενώ θα είναι διαθέσιμο και στους/στις επιμορφούμενους.

Το περιεχόμενο των παρουσιάσεων διαφανειών είναι απαραίτητο να χαρακτηρίζεται από συντομία, ευελιξία, σαφήνεια και να παρουσιάζει το θέμα αποκλείοντας κάθε περιττή πληροφορία. Επισημαίνεται ότι η παρουσίαση των διαφανειών αποτελεί υποστηρικτικό στοιχείο της εισήγησης του/της επιμορφωτή/τριας και ως εκ τούτου δεν χαρακτηρίζεται από μεγάλο βαθμό λεπτομέρειας και εξειδίκευσης. Η πλήρης περιγραφή και επεξήγηση των επιμέρους θεμάτων πραγματοποιείται στην προφορική παρουσίαση.

Προτείνεται ο αριθμός των διαφανειών ανά διδακτική ώρα να μην υπερβαίνει τις 15.

Δομή

Κρίνεται σκόπιμο η παρουσίαση των διαφανειών να ακολουθεί την παρακάτω δομή:

- Πρώτη διαφάνεια: Τίτλος, Συγγραφείς, στοιχεία του έργου
- Δεύτερη διαφάνεια: Σύντομη περιγραφή της θεματικής ενότητας
- Τρίτη διαφάνεια: Στόχοι της θεματικής ενότητας
- Τέταρτη διαφάνεια: Τίτλοι υποενοτήτων της θεματικής ενότητας
- Ανάπτυξη θεμάτων υποενοτήτων (προτείνεται η ανάπτυξη ενός θέματος ανά διαφάνεια). Κατ' αντιστοιχία με το ΕΥ1, στην παρουσίαση διαφανειών κρίνεται σκόπιμο να περιλαμβάνεται και οπτικό/οπτικοακουστικό υλικό όπως πίνακες, γραφήματα-σχήματα, βίντεο ή ηχητικά, ιστοσελίδες, ερωτήσεις ανατροφοδότησης-δραστηριότητες κ.λ.π.
- Τελευταίες διαφάνειες: Συμπεράσματα

Οργάνωση

Οι διαφάνειες είναι απαραίτητο να εναρμονίζονται με τον τρόπο ανάπτυξης της ύλης στο ΕΥ1, περιλαμβάνοντας τα κυριότερα σημεία του, συνοψίζοντας ή αναλύοντάς τα κατά περίπτωση, να διαθέτουν ευελιξία (ως προς την μαθησιακή πορεία) και να είναι οργανωμένες με κατανοητό τρόπο.

Αισθητική αρτιότητα – Λειτουργική καταλληλότητα

Η διάταξη οργάνωσης των στοιχείων της διαφάνειας που θα επιλεγεί ή θα δημιουργηθεί είναι απαραίτητο να είναι λιτή και ισορροπημένη, η διάταξη να εφαρμόζεται σε όλες της διαφάνειες της παρουσίασης. Να αποφεύγονται πολύ έντονα χρώματα φόντου ή γραμμάτων και ο αριθμός των χρωμάτων ανά παρουσίαση να μην υπερβαίνει τα τρία.

Προτείνεται να χρησιμοποιούνται ανοιχτά γράμματα σε σκούρο φόντο ή το αντίστροφο, έτσι ώστε να δημιουργείται ισχυρή αντίθεση των γραμμάτων με το φόντο της διαφάνειας.

Τα επιμέρους στοιχεία της διαφάνειας (κείμενο, ήχος, γραφικά, βίντεο κ.τ.λ.) πρέπει να βρίσκονται σε ισορροπία, να σχετίζονται κατάλληλα, να παρουσιάζουν συνοχή και να μην συνωστίζονται εντός των διαφανειών.

Προτείνεται η κάθε διαφάνεια να περιλαμβάνει μέχρι έξι (6) γραμμές κειμένου, έξι (6) λέξεων σε κάθε μία και όταν απαιτείται η χρήση «κουκκίδων» να χρησιμοποιούνται «bullets» και όχι αριθμηση.

Ο επιθυμητός τρόπος έμφασης/τονισμού των λέξεων, είναι η χρήση μορφοποίησης έντονων (**bold**), ενώ η χρήση κεφαλαίων, πλάγιας γραφής, υπογραμμίσεων, ή άλλων ειδικών εφέ πρέπει να αποφεύγεται.

Τα σχήματα, οι πίνακες, εικόνες, οι γραφικές παραστάσεις κ.ο.κ. παρατίθενται μαζί με τους τίτλους και τις λεζάντες τους, ενώ γύρω από αυτά πρέπει να αφήνεται επαρκής κενός χώρος.

7. ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΕΥ3

Περιγραφή

Το ΕΥ3 του οποίου η ανάπτυξη/χρήση είναι προαιρετική, δύναται να αξιοποιηθεί στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων που θα λάβουν χώρα κατά την διεξαγωγή των δια ζώσης επιμορφωτικών συνεδριών καθώς και να αναρτηθεί στην πλατφόρμα Moodle μαζί με πρόσθετο ψηφιακό υλικό για εμβάθυνση.

Επισημαίνεται ότι όλες οι γενικές και ειδικές προδιαγραφές που περιγράφονται στο παρόν κείμενο, ισχύουν και για το ΕΥ3 κατά το μέρος που το αφορούν.

Το ΕΥ3 περιλαμβάνει ψηφιακά αρχεία τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο χρήσης ειδικών εκπαιδευτικών εφαρμογών.

Για την ανάπτυξη του ψηφιακού υλικού εκπαιδευτικού περιεχομένου απαιτείται η χρησιμοποίηση τεχνολογιών και προδιαγραφών που επιτρέπουν την online αναπαραγωγή τους, χωρίς τη χρήση ειδικών προσθέτων (π.χ. Flash plugin, Java plugin, ActiveX, κλπ). Η απαίτηση αυτή ισχύει και για περιεχόμενο πολυμεσικού τύπου, π.χ. βίντεο, ήχος.

Γενικές προδιαγραφές, οδηγίες και συστάσεις για την ανάπτυξη του ΕΥ3

- Το ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο και τα σχετικά πληροφοριακά συστήματα που αναπτύσσονται ή προσαρμόζονται θα πρέπει να ακολουθούν σύγχρονες ανοιχτές τεχνολογίες και πρότυπα του Παγκόσμιου Ιστού και να έχουν προσαρμόσιμη διεπαφή χρήσης ώστε να είναι λειτουργικά σε διάφορες συσκευές όπως H/Y, tablet, smartphone (Responsive Web Design).
- Πρέπει να διασφαλίζεται η δυνατότητα αξιοποίησης του ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου και των σχετικών πληροφοριακών συστημάτων από άτομα με αναπηρία (AMEA). Για το σκοπό αυτό, για το ψηφιακό περιεχόμενο – ειδικά για περιεχόμενο που αναπτύσσεται εξ αρχής – συστήνεται να είναι προσβάσιμο από AMEA, ενώ για τις διεπαφές τελικού χρήστη των διαδικτυακών υπηρεσιών θα πρέπει να πληρείται η προδιαγραφή WCAG 2.0 επιπέδου AA.
- Το ψηφιακό περιεχόμενο που παράγεται και χρηματοδοτείται 100% από δημόσιους πόρους θα πρέπει να διατίθεται με ανοιχτή άδεια CC BY, CC BY-SA, CC BY-NC, CC BY-NC-SA ή Public Domain. Υφιστάμενο περιεχόμενο θα διατίθεται με τις υφιστάμενες άδειες χρήσεις.
- Στην περίπτωση που δημιουργηθούν μαθησιακά αντικείμενα, συστήνεται να ακολουθούνται οι προδιαγραφές που ορίζονται στο «Φωτόδεντρο LOR» (<http://photodentro.edu.gr/lor>)
- Στην περίπτωση που δημιουργηθούν εκπαιδευτικά/διδακτικά σενάρια, συστήνονται οι προδιαγραφές που ακολουθούνται στην Πλατφόρμα «Αίσωπος» (Μεθοδολογία σχεδίασης και δημιουργίας ψηφιακών διαδραστικών διδακτικών σεναρίων <http://aesop.iep.edu.gr/node/17125>)

8. ΟΔΗΓΙΕΣ ΜΟΡΦΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΥ1 ΚΑΙ ΕΥ2

1) Οδηγίες Μορφοποίησης ΕΥ1

Εξώφυλλο

Το περιεχόμενο Εξωφύλλου θα διαμορφωθεί σύμφωνα με το πρότυπο που παρατίθεται στο παράρτημα του παρόντος

Σελίδα Στοιχείων Ταυτότητας Έργου

Το περιεχόμενο της Σελίδας Στοιχείων Ταυτότητας Έργου θα διαμορφωθεί σύμφωνα με το πρότυπο που παρατίθεται στο παράρτημα του παρόντος.

Σελίδες

Η σελίδα έχει μέγεθος A4 (21 x 29.7 cm) διπλής όψης.

Κατά τη σύνταξη του κειμένου τηρούνται οι παρακάτω προδιαγραφές σελιδοποίησης: Γραμματοσειρά: Calibri 11 pt για το κείμενο του κυρίως σώματος εκτός από ειδικές σελίδες, πίνακες κ.λπ. και 10 pt για τις υποσημειώσεις, οι οποίες τοποθετούνται στο κάτω μέρος της σελίδας στην οποία αναφέρονται.

Η αναγραφή των τίτλων των κεφαλαίων γίνεται με Calibri 16 pt σε νέα σελίδα σε απόσταση 7 εκ. περ. από την κορυφή της σελίδας. Η αναγραφή των μεσαίων τίτλων γίνεται με Calibri 12 pt bold. Η στοίχιση είναι πλήρης και το διάστιχο 1.15'. Οι παράγραφοι δεν έχουν εσοχή.

Όλα τα περιθώρια: αριστερά, δεξιά, πάνω και κάτω θα πρέπει να είναι 2.5 cm. Οι σελίδες πλην των κενών, πρέπει να έχουν αρίθμηση στο κέντρο του υποσέλιδου. Κατά την αναγραφή των τονισμένων λέξεων και των ονομάτων, δεν κάνουμε χρήση κεφαλαίων γραμμάτων. Οι τίτλοι των

κεφαλαίων επαναλαμβάνονται με κεφαλαία των 9 pt σε κάθε σελίδα, με τη μορφή των κεφαλίδων (headers).

Ενσωματωμένοι πίνακες/γραφήματα/σχήματα/εικόνες/φωτογραφία

Ο τίτλος κάθε πίνακα/εικόνας/φωτογραφίας θα πρέπει να έχει γραμματοσειρά 10pt με έντονη γραφή και να τοποθετείται πάνω από το σώμα του πίνακα. Οι λεζάντες πρέπει να έχουν γραμματοσειρά 10 pt με απλή γραφή.

Βιβλιογραφία

Για την βιβλιογραφία χρησιμοποιείται Γραμματοσειρά: Calibri 11 pt και ακολουθείται το τρέχον πρότυπο APA (American Psychological Association)

2)Οδηγίες Μορφοποίησης ΕΥ2

Κείμενο/Παράγραφοι

Το μέγεθος των χαρακτήρων σε τυπογραφικές στιγμές συνιστάται να είναι στους τίτλους 36 έως 40pt

Το κυρίως κείμενο να είναι από 26pt μέχρι 30pt. Μεταξύ των σειρών ορίζεται τουλάχιστον διπλό διάστιχο.

Επιλογή γραμματοσειράς: Ως γραμματοσειρά κειμένου επιλέγουμε μεταξύ των ισοπαχών Calibri, Arial, Tahoma και Ubuntu.

Εφέ μετάβασης

Η χρήση των εφέ εμφάνισης των διαφόρων στοιχείων της διαφάνειας (π.χ. τίτλων, εικόνων ,κ.ά.) καθώς και των εφέ μετάβασης από τη μία διαφάνεια στην άλλη, πρέπει να είναι περιορισμένη ώστε να μην προσελκύει την προσοχή περισσότερο από το περιεχόμενο της διαφάνειας.

Α. Υπόδειγμα εξώφυλλου παραδοτέου

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
Επενδύουμε στον άνθρωπο!

Π1.5.2: Επιμορφωτικό υλικό για τη Θ.Ε__:
Τίτλος θεματικής ενότητας

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
**Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Β. Υπόδειγμα σελίδας στοιχείων ταυτότητας έργου (2η σελίδα του παραδοτέου)

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση
και Διά Βίου Μάθηση**

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (Ι.Ε.Π.)

Πράξη: "Επιμόρφωση εκπαιδευτικών/εκπαιδευτών σε θέματα Μαθητείας" με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5008057

Υποέργο 1: "Υποστηρικτικές ενέργειες για την υλοποίηση της Επιμόρφωσης"

**Παραδοτέο Π1.5.2: Επιμορφωτικό υλικό για τη Θ.Ε__
Τίτλος θεματικής ενότητας**

Ονοματεπώνυμο εμπειρογνώμονα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης**
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γ. Υπόδειγμα κειμένου

[Τίτλος κεφαλαίου] Τίτλος άρθρου Γράψτε αμέσως μετά τις αγκύλες και κατόπιν διαγράψτε αυτές και το κείμενο οδηγιών]

Λέξεις κλειδιά: [Γράψτε αμέσως μετά τις αγκύλες και κατόπιν διαγράψτε αυτές και το κείμενο οδηγιών]

Εισαγωγή

[Γράψτε το κείμενο μέσα στις αγκύλες και κατόπιν διαγράψτε αυτές και το κείμενο οδηγιών]

[Τίτλος ενότητας]

[Τίτλος υποενότητας]

Κυρίως κείμενο: Γράψτε αμέσως μετά τις αγκύλες και κατόπιν διαγράψτε αυτές και το κείμενο οδηγιών]

Ανακεφαλαίωση

[Γράψτε αμέσως μετά τις αγκύλες και κατόπιν διαγράψτε αυτές και το κείμενο οδηγιών]

Πίνακας περιεχομένων

[Γράψτε το κείμενο μέσα στις αγκύλες και κατόπιν διαγράψτε αυτές και το κείμενο οδηγιών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:

1.1.

1.2.

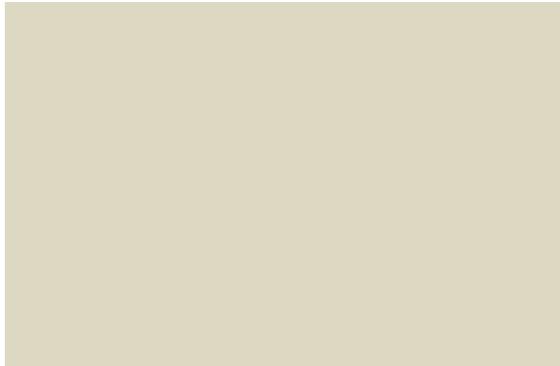
1.2.1

1.2.2]

Πίνακας 1. [Γράψτε το κείμενό σας αμέσως μετά τις αγκύλες και κατόπιν διαγράψτε αυτές και το κείμενο οδηγιών.]

Διάγραμμα 1. [Γράψτε το κείμενό σας αμέσως μετά τις αγκύλες και κατόπιν διαγράψτε αυτές και το κείμενο οδηγιών.]

Εικόνα 1. [Γράψτε το κείμενό σας αμέσως μετά τις αγκύλες και κατόπιν διαγράψτε αυτές και το κείμενο οδηγιών.]

Δ. Υπόδειγμα διαφάνειας παρουσίασης

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση
και Διά Βίου Μάθηση**

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (Ι.Ε.Π.)

**Πράξη: “Επιμόρφωση εκπαιδευτικών/εκπαιδευτών
σε θέματα Μαθητείας” με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5008057**

**Υποέργο 1: “Υποστηρικτικές ενέργειες
για την υλοποίηση της Επιμόρφωσης”**

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

“ ..... ”

Επιμορφωτής: .....

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διεύθυνσης
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδος και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

